

2020-10-20

Hemställan om granskning av regeringens styrning av Svenska kraftnät

Den 25 oktober 2019 informerade Energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman om att energiföretaget Stockholm Exergi i samarbete med nätbolaget Ellevio skulle skjuta till 320 megawatt extra kapacitet till elnätet de kommande 12 åren. Först därefter, i början av juli 2020, fattade Svenska kraftnät det formella beslutet och beviljade Stockholm Exergi en ersättning ”som högst får uppgå till drygt 1 044 miljoner, varav 87 miljoner kronor ska betalas ut under tolv år från och med 2020”. Beslutet fattades av generaldirektören Lotta Medelius Bredhe.

Statsrådet Anders Ygemans lösning skapade konflikt inom Svenska kraftnät. I interna PM och mejlkonversationer som läckt till media¹ framkommer det att Svenska Kraftnäts experter och handläggare anar ministerstyre, ser att ledningen medvetet bryter mot reglerna, samt att det inte är klart hur en miljard kronor som anslagits till Stockholms exergi egentligen ska användas. I ett brev till myndighetschefen skrev en handläggare om beslut Svk 2020/43 ödrift Stockholm: ”det kan även handla om oegentligheter som ministerstyre, mutor, partiska beredningar”.

Det finns även uppgifter om själva utbetalningen av ersättningen till elbolaget som ifrågasätts av handläggare på Svenska kraftnät. Detta då de konstaterar att Stockholm Exergis anläggningar inte uppfyller kraven för nätanslutning av generatorer som benämns RfG. Högsta chefen på ansvarig enhet tog dock över ärendet och meddelade på ett möte hösten 2019 att 80 miljoner kronor ska läggas undan ”för ett kommande beslut om riktade elberedskapsåtgärder till ödrift Stockholm”. Varifrån det beslutet kom eller på vilka grunder det fattades är ett frågetecken.

”I vanliga fall gör vi först en utredning av elberedskapsbehovet och först när vi har ett bra underlag gällande vad som behöver göras och tillhörande kostnadsuppskattningar fattar vi beslut om vilka elberedskapsåtgärder som behövs. I detta fall verkar vi ha utgått från ett årligt belopp som Stockholm Exergi ska få och sedan utifrån det beloppet tagit fram ett beslut. Ordningen är den omvända”, skriver en handläggare i ett PM.

¹ https://www.fplus.se/ygeman-anklagas-for-ministerstyre-uppror-pa-svenska-kraftnat/a/Ky3bBX?utm_term=fplus_morgonkoll&utm_medium=email&utm_source=newsletter&utm_campaign=fplus_morgonkoll&fbclid=IwAR1pTHhoviJNVyNqV5LcTYrsSPPw9ZBIltloSuaPioDZr93VHlg4xG1E844

Hur har beslutsgången förhållit sig till regeringsformens, RF, regler om förvaltningens självständighet i kapitel 12:2?

Om statsrådet Anders Ygeman har fattat beslut om elberedskap som istället ankommer på Svenska kraftnät att fatta är detta anmärkningsvärt.

Om en granskning ger vid handen att beslutsgången visserligen varit korrekt inställer sig emellertid frågan om hur ärendet har beretts. Stockholm exergis anläggningar tycks inte uppfylla lagkraven för nätanslutning, och varför har man betalt en miljard till Stockholms exergi när ödriften uppskattas kosta under en halv miljard?

Det kan ifrågasättas om behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter innan beslutet fattades. En granskning skulle således kunna beröra huruvida beredningskravet i RF 7:2 respekterats.

Mot bakgrund av ovanstående hemställer jag att Konstitutionsutskottet granskar statsrådet Anders Ygemans agerande rörande beslut om ödrift i Stockholm.

Mattias Bäckström Johansson (SD)